

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра політології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Майя ШКОЛАЄВА
«*Вересень*» 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЇ КОЛЬОРОВИХ РЕВОЛЮЦІЙ

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 052 – Політологія

Спеціалізація:

Освітньо-професійна програма: Політологія

2022-2023 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології кольорових революцій».
– Одеса: ОНУ, 2023. – 23 с.

Розробники: **Огаренко Є.С.**, канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри політології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від. "29" 08 2022р.

Завідувач кафедри

(Василь ПОПКОВ)

Погоджено із гарантом ОПП/ОНП

Василь ПОПКОВ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету МВПС

Протокол № 1 від. "30" 08 2022 р.

Голова НМК

(Олег ХОРОШИЛОВ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від. "28" серпня 2023р.

Завідувач кафедри

Василь ПОПКОВ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від. " " 20 р.

Завідувач кафедри

Василь ПОПКОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 5 годин – 150 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> Спеціальність 052 «Політологія» Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		26 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	- год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		100 год.	134 год.
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна включена до переліку вибіркових освітніх компонентів освітньо-професійної програми (ОПП) для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 – «Політологія». Код дисципліни в ОПП «Політологія» – ВБ 3.3.

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань щодо сутності, специфіки і технологічної складової «кольорових революцій», історичного контексту і регіональних особливостей їх здійснення у різних країнах, їх теоретичному підґрунті та впливу на сучасні геополітичні процеси.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності до аналізу особливостей сучасного геополітичного процесу, його технологічної складової, взаємозв'язку між діяльністю політичних акторів, перебігом політичних процесів і технологічними, ресурсними компонентами досягнення політичних цілей.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів загальних (ІК, ЗК) та спеціальних (СК) **компетентностей**, визначених ОП:

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються 7 невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.
--

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні
--

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
--

ЗК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні
--

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів
--

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

СК09. Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: що таке «кольорові революції», їх сутність, відмінність від класичних революцій, в чому полягає технологічна складова «кольорових революцій» в різних історичних і регіональних контекстах, їх теоретичне підґрунтя та вплив на сучасні геополітичні процеси.

вміти: аналізувати особливості сучасного геополітичного процесу, його технологічні складові, спільне і відмінне між перебігом «кольорових революцій» в різних історичних і регіональних контекстах, зіставляти теоретичні засади аналізу революцій і політичною реальністю їх здійснення

Програмовими результатами навчання за дисципліною є:

ПР01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту

ПР02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань

ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень

ПР06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади дослідження «кольорових революцій»

Тема 1. Вступ до курсу «Технології «кольорових революцій»

Поняття політичних і соціальних технологій, їх основні складові. Специфіка формування політичних технологій на пострадянському просторі. Поняття «соціальної інженерії», специфіка соціальних технологій. Технологічні складові соціальних проектів, соціальні проекти загального та локального типу, історичні підвалини виникнення соціальних технологій.

Значення технологій в сучасних соціально - політичних процесах, посилення технологічної складової боротьби за політичну владу, зокрема, в українській політиці пострадянського періоду.

Тема 2. Геополітична інженерія

Поняття «геополітика», її концептуальні засади. Поняття «геополітичні процеси», «геополітична інженерія», способи її впровадження в сучасних міжнародних проектах. Технології ініціювання геополітичних конфліктів: технологія «контрольованих провокацій», технологія «захисту демократичного анклаву», технологія «створення приводу для військового вторгнення». Історичні підвалини застосування «геополітичної інженерії» в міжнародній політиці і сучасні геополітичні проекти. Технологія «захисту демократичного анклаву» в сучасній агресії Росії проти України.

Тема 3 . Теорії політичних революцій

«Класової теорії революцій» К. Маркса, її лєнінська і троцькистська інтерпретації. Поняття революційної ситуації та її ознаки. Неомарксистські концепції революційного перетворення світу (А. Грамші, Н. Пуланзас). Структурна теорія революції (Т. Скопол, Е. Трібмергер). Теорії «чистої (справжньої) революції» (Ш. Ейзенштадт). Теорії революцій П. Штомпки, Ч.Тіллі, Е.Гідденса. Історичні умови та соціокультурний контекст виникнення різноманітних теорій революції та їх значення для розуміння «кольорових революцій». Спільне і відмінне в різних теоріях революції та їх значення для розуміння сучасних політичних процесів

Тема 4. Типології політичних революцій

Типологій політичних революцій: «периферійні та центральні» (за С. Хантінгтоном), «буржуазні та пролетарські» (за К.Марксом), «універсальні, світові та місцеві» (за О. Ону). Типологія Р. Тантера, М. Мідларського як ключ до розуміння «кольорових революцій: 1) революція мас – рух широких соціальних сил; 2) революційний переворот; «революція згори» – невисокий рівень участі мас; 3) переворот-реформа – еkleктичний варіант, коли мета досягається на другому елементі, а перший – підпорядковується другому; 4) «палацова революція» – заколот без участі мас. Відповідність типологій історичній реальності і політичній практиці. Майбутнє політичних революцій.

Тема 5. «Кольорові революції»: теоретичні витoki

Теоретичні засади «кольорових революцій». «Доктрина Монро» про «експорт» демократичних цінностей. Концепції «ненасильницьких революцій» та умови їх впровадження. Історичний досвід та значення «ненасильницьких революцій». Теоретична розробка концепту «кольорових революцій» Дж.Шарпом в книзі «Від диктатури до демократії», суперечки навколо причетності американських спецслужб до виникнення цієї концепції. Поняття «м'якої сили» як елементу сучасної зовнішньої політики. Поняття «сильна держава» та його сучасна інтерпретація Ф. Фукуямой. Спільне і відмінне в теоріях «ненасильницьких революцій». Чи дійсно ненасильницькі «ненасильницькі революції» ?

Змістовий модуль 2. Політична практика «кольорових революцій»

Тема 6. «Кольорові революції»: соціальні умови, рушійні сили

Соціальна обумовленість «кольорових революцій», їх економічні, соціально-демографічні складові. Значення і участь опозиційних рухів як рушійних сил «кольорових революцій». Студентські та соціальні рухи («Відсіч» в Сербії, «Кмара» в Грузії, «Пора» в Україні). Дійові особи та виконавці «кольорових революцій»: «революціонери» (піар - технологи, журналісти, психологи, молоді політики) та прості громадяни, які створюють масовість революційних подій. Поняття зовнішніх і внутрішніх «агентів» «кольорових революцій».

Тема 7. «Кольорові революції»: періодизація та географія

Періодизація кольорових революцій: особливості балканського, пострадянського та арабського періодів. Історичні і міжнародно –політичні особливості початку революційних подій. Розпад СРСР як глобальний геополітичний фактор, що зумовив конфліктність сучасного світу. Роль США у сучасних геополітичних перетвореннях світу. Співвідношення внутрішніх та зовнішніх факторів у здійсненні революцій. Поняття «оксамитова революція» як спосіб повалення комуністичних режимів. «Бульдозерна революція» в Югославії. Причини та наслідки Балканської кризи та роль США в перебігу політичних подій. Початок та географія «арабської весни». Залежність сценарію «кольорових революцій» від часу та міста їх здійснення

Тема 8. «Кольорові революції» на пострадянському просторі

Специфіку «кольорових революцій» на пострадянському просторі: «Революція троянд» (Грузія , 2003 р.), «Помаранчева революція» (Україна, 2004 р.), «Революція тюльпанів» (Киргизія, 2005 р.). Невдалі спроби

кольорових революцій: «Волошкова революція» (Білорусь, 2006 р.), «Революція підсніжників» (Вірменія, 2008 р.), «Кафельна революція» (Молдова, 2009 р.), «Снігова революція» (Росія, 2012 р.). Схожість сценарію «революції троянд» в Грузії з югославським сценарієм. С. Белковський про 10 факторів «кольорових революцій». Спільне і відмінне у перебігу революційних подій на пострадянському просторі. Соціальні проекти щодо запобігання «кольорових революцій». Рух «нашистів» в Росії.

Тема 9. «Кольорові революції» на Близькому Сході

Специфіка, історичні умови та перебіг подій «кольорових революцій» на Близькому Сході. «Революція кедрів» (Ліван, 2005), «Жасминова революція» (Туніс, 2010/2011), «Арабська весна» (2010–2014 рр.). Передумови «Арабської весни»: події в Тунісі як поштовх «кольорових революцій» на Близькому Сході. Наслідки «Арабської весни»: розпуск політичної поліції, звільнення політичних в'язнів, вибори до Установчих зборів, судове переслідування Мубарака, повалення диктатури М.Каддафі. Спільне і відмінне в перебігу подій і наслідках. Значення сервісів Twitter, Facebook в організації та перебігу подій в Тунісі, відносно легкий доступ до Інтернету в Єгипті як фактор, що сприяв розвитку революційної ситуації, вбивство блогера та організація групи в соціальній мережі Фейсбук, що стала мережевим центром протестів у Єгипті.

Тема 10. «Помаранчева революція» та «Революція Гідності» в Україні: специфіка, витоки та наслідки

Специфіки «Помаранчевої революції» (листопад 2004 р.) та «Революції Гідності» (Євромайдан, листопад 2013–лютий 2014 р.) в Україні як прояви нелінійного характеру режимної трансформації в Україні. Фальсифікація президентських виборів 2004 р. як початку революційних подій. Протистояння на Майдані, утворення двох Майданів – Київського та Донецького. Кольорова символіка «Помаранчевого майдану». Встановлення «диктатури інтерпретацій». «Революція Гідності», її причини, рушійні сили та наслідки. Масові акції протесту як відповідь на повідомлення про призупинення підписання договору про Європейську інтеграцію України. Роль студентської молоді і молодих журналістів у початку подій. Перетворення «ненасильницького сценарію» в насильницький. «Небесна сотня». Події в Одесі 2 травня 2014 року: їх причини та наслідки. Постреволюційні події та геополітичні наслідки, анексія Росією Криму, самопроголошення Донецької і Луганської республік, початок війни на Сході України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	ср		л	с	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади дослідження «кольорових революцій»												
Вступ до курсу «Технології «кольорових революцій»	14	2	2			10	13	1				12
Тема 2. Геополітична інженерія.	14	2	2			10	13	1				12
Тема 3. Теорії політичних революцій	22	4	4			14	18	2				16
Тема 4. Типології політичних революцій	12	2	2			8	13	1				12
Тема 5. «Кольорові революції»: теоретичні витоки	14	4	2			8	14	2				12
Разом за змістовим модулем 1	76	14	12			50	71	7				64
Змістовий модуль 2. Політична практика «кольорових революцій»												
Тема 6. «Кольорові революції»: соціальні умови,	14	2	2			10	13	1				12

рушійні сили												
Тема 7. «Кольорові революції»: періодизація та географія	14	2	2			10	14	2				12
Тема 8. «Кольорові революції» на пострадянському просторі	14	2	2			10	16	2				14
Тема 9. «Кольорові революції» на Близькому Сході	14	2	2			10	18	2				16
Тема 10. «Помаранчева революція» та «Революція Гідності» в Україні: специфіка, витоки та наслідки	18	4	4			10	18	2				16
Разом за змістовим модулем 2	74	12	12			50	79	9				70
Усього годин	150	26	24			100	150	16				134

5. Семінарські заняття не передбачені планом

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади дослідження «кольорових революцій»		
1	Вступ до курсу «Технології «кольорових революцій» <i>Вивчення</i> поняття політичних і соціальних технологій, їх основні складові, специфіку формування політичних технологій на пострадянському просторі, поняття «соціальної інженерії», специфіку соціальних	2

	<p>технологій, технологічні складові соціальних проектів, соціальні проекти загального та локального типу, історичні підвалини виникнення соціальних технологій.</p> <p><i>Дослідження</i> значення технологій в сучасних соціально - політичних процесах, посилення технологічної складової боротьби за політичну владу, зокрема, в українській політиці пострадянського періоду.</p>	
2	<p>Геополітична інженерія</p> <p><i>Вивчення</i> поняття «геополітика», її концептуальних засад, поняття «геополітичні процеси», «геополітична інженерія» та способи її впровадження в сучасних міжнародних проектах, зокрема в ініціюванні геополітичних конфліктів (технології «контрольованих провокацій», «захисту демократичного анклаву», «створення приводу для військового вторгнення»).</p> <p><i>Дослідження</i> специфіки сучасних геополітичних процесів, розпізнавання їх технологічної складової зокрема, технології «захисту демократичного анклаву» в сучасній агресії Росії проти України.</p>	2
3	<p>Теорії політичних революцій</p> <p><i>Вивчення</i> «класової теорії революцій» К. Маркса, її ленінської і троцькистської інтерпретацій, поняття революційної ситуації та її ознак, структурної теорії революції (Т. Скопол, Е. Трібмергер), теорії «чистої (справжньої) революції» (Ш. Ейзенштадт), теорії революцій П.Штомпки, Ч.Тіллі, Е.Гідденса, історичні умови та соціокультурний контекст виникнення відповідних теорій та їх значення для аналізу «кольорових революцій»</p> <p><i>Дослідження</i> специфіки теорій класичних революцій та їх подальший розвиток, спільного і відмінного в цих теоріях та їх значення для розуміння сучасних політичних процесів</p>	4
4	<p>Типології політичних революцій</p>	2

	<p><i>Вивчення</i> різних типологій політичних революцій, зокрема її поділ на «периферійні та центральні» (за С. Хантінгтоном). «буржуазні та пролетарські» (за К.Марксом), «універсальні, світові та місцеві» (за О. Ону), типології Р. Тантера, М. Мідларського: 1) революція мас – рух широких соціальних сил; 2) революційний переворот; «революція згори» – невисокий рівень участі мас; 3) переворот-реформа – еkleктичний варіант, коли мета досягається на другому елементі, а перший – підпорядковується другому; 4) «палацова революція» – заколот без участі мас.</p> <p><i>Дослідження</i> теоретичних засад різних типологій революцій та їх відповідність політичній реальності, визначення типологічної близькості чи відділеності від зазначених типологій «кольорових революцій»</p>	
5	<p>«Кольорові революції»: теоретичні витoki</p> <p><i>Вивчення</i> теоретичних засад «кольорових революцій», зокрема, «доктрини Монро» про «експорт» демократичних цінностей, концепцій «ненасильницьких революцій» та умов їх впровадження, теоретичної розробки концепту кольорових революцій Дж.Шарпом в книзі «Від диктатури до демократії», суперечки навколо причетності американських спецслужб до виникнення цієї концепції, поняття «м'якої сили» як елементу зовнішньої політики</p> <p><i>Дослідження</i> теоретичних витоків «кольорових революцій», їх засад, спільного та відмінного в цих теоріях, їх вплив на політичну практику</p>	2
Змістовий модуль 2. Політична практика «кольорових революцій»		
6	<p>«Кольорові революції»: соціальні умови, рушійні сили</p> <p><i>Вивчення</i> соціальної обумовленості «кольорових революцій», їх економічної, соціально-демографічної складових, значення і участь опозиційних рухів як рушійних сил «кольорових революцій», студентських та</p>	2

	<p>соціальних рухів («Відсіч» в Сербії, «Кмара» в Грузії, «Пора» в Україні), дійових осіб та виконавців революцій, зокрема «революціонерів», які поділяються на дві групи: піар технологи, журналісти, психологи та молоді політики-революціонери, а також прості громадяни, які створюють масовість революційних подій.</p> <p><i>Дослідження</i> соціальних засад «кольорових революцій», їх економічних та соціально-демографічних складових, специфіки їх рушійних сил, зовнішніх і внутрішніх «агентів».</p>	
7	<p>«Кольорові революції»: періодизація та географія</p> <p><i>Вивчення</i> періодизації кольорових революцій: особливості балканського, пострадянського та арабського періодів, історичні і міжнародно –політичні особливості початку революційних подій, співвідношення внутрішніх та зовнішніх факторів у здійсненні революцій, поняття «оксамитова революція» як спосіб повалення комуністичних режимів, «бульдозерна революція» в Югославії, причини та наслідки Балканської кризи, роль США в перебігу політичних подій, початок та географія «арабської весни»</p> <p><i>Дослідження</i> особливостей історичних і географічних умов «кольорових революцій», їх залежність їх сценарію від часу і міста їх здійснення</p>	2
8	<p>«Кольорові революції» на пострадянському просторі</p> <p><i>Вивчення</i> специфіку «кольорових революцій» на пострадянському просторі: «Революція троянд» (Грузія , 2003 р.), «Помаранчева революція» (Україна, 2004 р.), «Революція тюльпанів» (Киргизія, 2005 р.), невдалі спроби кольорових революцій: «Волошкова революція» (Білорусь, 2006 р.), «Революція підсніжників» (Вірменія,</p>	2

	<p>2008 р.), «Кафельна революція» (Молдова, 2009 р.), «Снігова революція» (Росія, 2012 р.), схожість сценарію «революції троянд» в Грузії з югославським сценарієм, С. Белковський про 10 факторів «кольорових революцій»</p> <p><i>Дослідження специфіки «кольорових революцій» на пострадянському просторі, схожості та відмінності сценарію, причин невдалих спроб «кольорових революцій»</i></p>	
9	<p>«Кольорові революції» на Близькому Сході</p> <p><i>Вивчення специфіки та перебігу подій «кольорових революцій» на Близькому Сході: «Арабської весни» (2010–2011 рр.), «Революції кедрів» (Ліван, 2005), «Жасминової революція» (Туніс, 2010/2011), «Революції лотоса» (Єгипет, 2011), передумов «Арабської весни», подій в Тунісі як поштовха серії «кольорових революцій», наслідків «Арабської весни» (в Тунісі: розпуск політичної поліції, правлячої партії, звільнення політичних в'язнів, вибори до Установчих зборів; в Алжирі: завершення надзвичайного стану; в Лівані: підвищення на 40 % зарплати, в Єгипті: відставка голови уряду, розпуск парламенту, судове переслідування Мубарака; в Лівії: повалення влади М.Каддафі, перемога опозиційних сил).</i></p> <p><i>Дослідження специфіки, витоків та наслідків революційних подій «Арабської весни», знаходження спільного і відмінного в перебігу подій і наслідках.</i></p>	2
10	<p>«Помаранчева революція» та «Революція Гідності» в Україні: специфіка, витoki та наслідки</p> <p><i>Вивчення специфіки «Помаранчевої революції» (листопад 2004 р.) та «Революції Гідності» (Євромайдан, листопад 2013–лютий 2014 р.) в Україні як проявів нелінійного характеру режимної трансформації в Україні, фальсифікації президентських виборів 2004 р. як початку революційних подій, протистояння на Майдані, утворення двох Майданів – Київського та Донецького; «Революції Гідності», її причини, рушійних сил та наслідків, масові акції протесту як відповідь на повідомлення про</i></p>	4

	<p>призупинення підписання договору про Європейську інтеграцію України, постреволюційні події та геополітичні наслідки, анексія Росією Криму, самопроголошення Донецької і Луганської республік, початок війни на Сході України.</p> <p><i>Дослідження специфіки, витоків та наслідків «Помаранчевої революції» та «Революції Гідності» в Україні, спільного та відмінного в двох революціях.</i></p> <p><i>Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання: Здійснити аналіз рушійних сил, стратегії і тактики конкретної «кольорової революції». З'ясувати основні чинники, що сприяли досягненню поставленої мети або завадили її досягненню. Конкретні «кольорові революції», що аналізуються, не повинні співпадати у різних студентів</i></p>	
--	---	--

7. Лабораторні заняття не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Вступ до курсу «Технології «кольорових революцій» [1]; [2]	10/12
2	Геополітична інженерія [1]; [2]	10/12
3	Теорії політичних революцій [1]; [3]	14/16
4	Типології політичних революцій [1]; [2]	8/12
5	«Кольорові революції»: теоретичні витoki [1]; [2]; [4]	8/12
6	«Кольорові революції»: соціальні умови, рушійні сили [1]; [2]	10/12

7	«Кольорові революції»: періодизація та географія [1]; [2]	10/12
8	«Кольорові революції» на пострадянському просторі [1]; [2]	10/14
9	«Кольорові революції» на Близькому Сході [1]; [2]	10/16
10	«Помаранчева революція» та «Революція Гідності» в Україні: специфіка, витоки та наслідки [1]; [2]; [3]; [4]	10/16
	Разом	100/134

До самостійної роботи відноситься:

[1] – підготовка до лекцій, практичних занять; [2] – написання рефератів; [3] – індивідуальне навчально-дослідне завдання; [4] - підготовка до модульної контрольної роботи

9. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Здійснити аналіз рушійних сил, стратегії і тактики конкретної «кольорової революції». З'ясувати основні чинники, що сприяли досягненню поставленої мети або завадили її досягненню. Конкретні «кольорові революції», що аналізуються, не повинні співпадати у різних студентів

10. Методи навчання

Використовуються класичні дидактичні методи, а саме: 1. Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, обговорення проблемних ситуацій. 2. Наочні: ілюстрація за допомогою мультимедійних презентацій.

11.Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Застосовано три види контролю: поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання реферативних доповідей, індивідуального навчально – дослідного завдання.

Методи періодичного контролю: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями.

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом на підставі наданої викладачем літератури; вільно та аргументовано викладає вивчений матеріал під час усних виступів та письмових відповідей; повністю розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому додаткову літературу; висловлює свої думки, робить висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки. Здобувач проявляє креативний підхід до виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи; проводить аналіз та порівняння вивченого матеріалу.	творчо розкриває сутність практичних питань під час практичного заняття, використовуючи додаткову літературу; використовує теоретичні знання при виконання індивідуальної та самостійної роботи; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	добре володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; вільно використовує категоріальний апарат дисципліни; при представленні деяких питань не вистачає аргументації відповіді та застосування додаткової, самостійно вивченої інформації; допускаються при цьому окремі дрібні неточності.	правильно відповів на більшість запитань від викладача; виконав всі індивідуальні та самостійні завдання, але не достатньо повно їх розкрив та не використав додаткову літературу.

Задовільно	володіє навчальним матеріалом та категоріальним апаратом на початковому рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час відповідей та не надає аргументації щодо них.	має елементарні навички виконання завдання; правильно відповідає на половину запитань; виконав на достатньо примітивному рівні індивідуальні та самостійні завдання.
Незадовільно з можливістю повторного складання	студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; не володіє категоріальним апаратом; не може надати чітких відповідей та робити висновки.	не виконав індивідуального та самостійних завдань, але може дати відповідь на декілька питань для підсумкового контролю.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє категоріальним апаратом та навчальним матеріалом	не виконав індивідуальне та самостійні завдання та не може дати відповідь на жодне питання з підсумкового контролю

12. Питання для поточного та періодичного контролю

1. Поняття політичних і соціальних технологій, поняття соціальних проектів.
2. Специфіка формування політичних і соціальних технологій на пострадянському просторі.
3. Історичні підвалини виникнення соціальних технологій.
4. Поняття «геополітичної інженерії», способи її впровадження в сучасних міжнародних проектах.
5. Технології ініціювання геополітичних конфліктів.
6. Технологія «захисту демократичного анклаву» в сучасній агресії Росії проти України.
7. Марксистська теорія революцій та її неомарксистські інтерпретації
8. Поняття класичної «революційної ситуації» та її інтепреретація в теоріях революції Т. Скопол та Ч. Тіллі.
9. Типологій політичних революцій.
10. Типологія політичних революцій Р. Тантера, М. Мідларського та її значення для дослідження «кольорових революцій»

11. Концепції «ненасильницьких революцій», умови, історичний досвід їх впровадження.
12. «Доктрина Монро» про «експорт» демократичних цінностей та її значення для сучасної концепції «м'якої сили».
13. Теоретична розробка концепту «кольорових революцій» Дж.Шарпом.
14. Поняття «сильна держава» та його сучасна інтерпретація Ф. Фукуямой.
15. Соціальна обумовленість «кольорових революцій», їх економічні, соціально-демографічні складові.
16. Значення і участь опозиційних рухів як рушійних сил «кольорових революцій».
17. Дійові особи та виконавці «кольорових революцій»
18. Поняття зовнішніх і внутрішніх «агентів» «кольорових революцій».
19. Періодизація кольорових революцій: особливості балканського, пострадянського та арабського періодів.
20. Поняття «оксамитова революція» як спосіб повалення комуністичних режимів
21. Причини та наслідки Балканської кризи та роль США в перебігу політичних подій.
22. «Бульдозерна революція» в Югославії.
23. «Революція троянд» (Грузія , 2003 р.), «Революція тюльпанів» (Киргизія, 2005 р.): спільне та відмінне.
24. Невдалі спроби кольорових революцій: спільне та відмінне.
25. Соціальні проекти щодо запобігання «кольорових революцій»: рух «нашистів» в Росії.
26. Специфіка та історичні умови «кольорових революцій» на Близькому Сході.
27. Події в Тунісі як поштовх «кольорових революцій» на Близькому Сході.
28. Значення сервісів Twitter, Facebook в організації та перебігу подій в Тунісі та Єгипті.
29. Наслідки «Арабської весни».
30. Специфіки «Помаранчевої революції» (листопад 2004 р.) в Україні.
31. Кольорова символіка «Помаранчевого майдану» в Україні: психологічні засади та ексклюзивне використання.
32. «Революція Гідності» (листопад 2013–лютий 2014 р.) в Україні, її причини та рушійні сили.
33. Перетворення «ненасильницького сценарію» «Революції Гідності» в насильницький. «Небесна сотня».
34. Продовження події «Революції Гідності» в Одесі 2 травня 2014 року: їх причини та наслідки.

35. Постреволюційні події та геополітичні наслідки: анексія Росією Криму.
 36. Постреволюційні події: самопроголошення Донецької і Луганської республік, початок війни на Сході України.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Періодичний контроль		Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ЗМ 1	ЗМ 2	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T10	20	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	15			

Якщо за результатами поточного та періодичного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче полішити свій підсумковий результат, він може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій із курсу за вибором „ Технології «кольорових революцій». Розробник: к. філос. наук, доцент Огаренко Є.С. – 2023.

2. Плани семінарських занять із курсу за вибором „ Технології «кольорових революцій» на електронних носіях. Укладач: к. філос. наук, доцент Огаренко Є.С. - 2023.

3. Список питань для підсумкового контролю із курсу за вибором «Технології «кольорових революцій» на електронних носіях. Укладач: к. філос. наук, доцент кафедри політології Огаренко Є.С.- 2023.

14. Рекомендована література **Основна**

1. Бевз Т. А. Феномен «революція» у дискурсах мислителів, політиків, науковців : монографія. К. : ІПіЕНД, 2012. – 176 с.
2. Ігошина Ж. Б. Трансформація арабських країн у контексті процесів глобалізації: монографія. Одеса : Фенікс, 2012. – 222 с.
3. Верменич Я.В. Феномен пограниччя: Крим і Донбас в долі України. К.: Інститут історії України НАН України, 2018. – 369 с.

Допоміжна

1. Габер Є. В. «Арабська весна» на Близькому Сході: вибір моделі суспільної трансформації / Є. В.Габер // Суспільно–політичні трансформації в країнах Сходу на сучасному етапі : колективна монографія. – 2012. – С. 11–30.
2. Гиря Г. «Оксамитова революція» як приклад ліквідації комуністичного режиму та здійснення демократичних перетворень // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія, Соціологія, Філософія. – 2010. – Вип. 15. – С. 22–24.
3. Гиря Г. Сутність політичних революцій: концептуальні підходи // Вісник Львівського університету. Серія : філософсько-політологічні студії. – 2014. – Вип. 4. – С. 240–245.
4. Гиря Г. Нові форми революцій в сучасному глобалізованому світі: суть та особливості вияву // Вісник Львівського ун-ту. Серія філос. політолог. студії. – 2014. – Вип. 5. – С. 95–105.
5. Дергачов О. Кольорові революції // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — с.344
6. Іщенко А. А. Соціально-політичний характер та періодизація «помаранчевої революції» 2004 року // Інтелігенція і влада. – 2012. – Вип. 26. – С. 101–116.
7. Ігошина Ж. Б. Траєкторія демократичного транзиту арабських держав у контексті «арабських революцій» // Стратегічні пріоритети. – 2011. – №. 3. – С. 164-172.

8. Кіршенблат С. В. Досвід використання моделі «кольорових революцій» у посткомуністичних регіонах // Політологічні та соціологічні студії : зб. наук. праць. – 2010. – Т. ІХ. – С. 463–474.
9. Колодій А. Про феномен революції в контексті сучасності // Вісник Львівського ун-ту. Серія : Філософсько-політологічні студії. – 2014. – № 5. – С. 133-143
10. Наумкіна С. М. Сучасні «західні» та «східні» революції: класична складова і особливості здійснення // Актуальні проблеми політики. – 2015. – Вип. 56. – С. 173–181.
11. Пасісниченко В. Чому тьмяніють «кольорові революції? Парадокси теоретичного аналізу // Наукові записки нац. ун-ту “Острозька академія”. Серія: Політичні науки. – 2008. – Випуск 3. – С. 25-36
12. Поліщук О. О. Історія поняття «політичні технології». // Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 2016, 1(28). С. 186–195.
13. Політичні технології регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії у новітніх українських реаліях: аналітична доповідь. К.: ІПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 188 с.
14. Сасин Г. Кольорові революції : сутність, основні риси, причини виникнення та політичні наслідки. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. 2015. III (7), Issue: 42. P. 40–42.
15. Шведа Ю. «Революція гідності» в контексті загальної теорії соціальних революцій // Агора. Революція відбулася: що далі? – 2014. – Вип. 13. – С. 5–1

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Огаренко Є. С. Політичні технології. Рішельєвській дистанційний. 5 відео. 2 квітня 2022 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=kdt1xQqlzRU>
2. Дубницький В.Ю. Інтервальне оцінювання кількості учасників масових протестних акцій / В.Ю. Дубницький, Г.Г. Зубрицкая, А.М. Кобылин // Сучасні інформаційні системи. – 2018. – № 4(2). – С. 11-20. <https://doi.org/10.20998/2522-9052.2018.4.02>.
3. Самброс А. «Феномен цветных революций». URL: http://politua.info/index.php?option=com_content&task=view&id=431.